

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 71.

V Ljubljani, v četrtek 27. marca 1884.

Letnik XII.

Jovan Vesel Koseski.

Seme, ki ti zasejal si ga, že gre v klasje veselo,
Nam in za nami dokaj vnukom obeta sadú.
Naj se učenost in imé, čast tvoja, roják! ne pozabi,
Dokler tebi dragó v Kranji slovenstvo živi!
Prešern.

Umril je večeraj 26. t. m. v Trstu pesnik Koseski. — Rodil se je 12. sept. 1798 v Spodnjih Kosezih duhovnije Moravske; stopil je, dovršivši srednje šole v Ljubljani in vseučilišče na Dunaju, v službo državno ter dospel v njej do finančnega svetovalca v Trstu, kjer je zadnja leta živel v pokoju.

Trojaci — v slovenskem pesništvu nekdanji prvaci — sedaj se vé so drugi — občevali so med seboj l. 1818—19, kar je vsakemu rodoljubu jako znamenito, in ti so: V. Vodnik, Fr. Prešern pa J. Vesel Koseski. Popeval je J. Vesel l. 1817—1818 po nemški („Laib. Wochenblatt“: Erasmus Lueger, Die Tanne auf Rauhenack, Kurth von Roseck), in l. 1818 je zložil prvi slovenski sonet, kteremu je za nemški „Trost“ Vodnik nasvetoval po slovenski naslov „Potažva“. Nato je molčal do l. 1844, kadar se prikaže v prilogi „Novicam“ njegova slavna „Slovenija cesarju Ferdinandu“. Potem se je glasil po „Novicah“ v izvornih in prevodih, na pr. Grof Habsburški, Vojaška, Braveam h koneu l. 1845 v spomin, l. 1846 Pesem o zvonu, Kdo je mar, Oda Bog itd., l. 1847 „Novice“ braveam k novimu letu, Ne sodi, l. 1848 Devica Orleanska posebej v prikladi, Naprej, Slavenski Jug! l. 1850 nekoliko Visoke Pesmi, l. 1852 Mesinska Nevesta, XIX. Bukve Iliade itd. itd. Tedaj nevarno oboli in oglasi se še le l. 1868 „Novicam“ v dokladi: Mazepa Jovan.

Sodba o Koseskega poezijah je bila različna o raznih dobah. Po bolezní mu je tudi duh nekoliko opešal. Bile so pa pesmi tu in tam natisnjene, in mnogim celó neznane. Torej ranjki J. Bleiweis, pesniku vedno prijatelj in častitelj, ni miroval, dokler ga pripravi, da izroči svoje poezije Matici Slovenski, ktera jih založi in da na svetlo l. 1870. Izroči pa jih pesnik s pristavkom, da naj se ne spreminjajo v oblikah, ker mu nikakor ni bilo po godu, da l. 1866 Pesni Fr. Preširna in l. 1869 Vodnikove niso ohranile prvotnih oblik. Naslov omenjeni knjigi se glasi:

Razne dela pesniške in igrokazne Jovana Vesela-Koseskiga, finančniga svetovaveca. Na svetlo dala in založila „Matica Slovenska“ v Ljubljani. Natisnil Jožef Blaznik. 1870. 8°. 690. — Prve pesni z „Uvodivno“ in v nevezani besedi: „V jamo pade, kdor jo drugemu koplje“ so najprej; za njimi Visoka pesem, Rusko-Puškinovih petero, Iliade VI spevov, Mazepa, nekoliko Chamissovih, Uhlandovih nekaj, Göthejevih, Manzonijskih in Körnerjevih; nato Jugo-Evropski glosar ali slovenski glasnik, t. j. zbirka raznih glos, z „Dovršivno“; „Mesinska nevesta pa Orleanska divica“. — L. 1879 je „Matica Slovenska“ dala na svetlo še: Raznim delom pesniškim in igrokaznim Jovana Vesela-Koseskiga dodatek. V Ljubljani 1879. 8. 65. To so prevodi največ po pesnikih vže imenovanih. — Po priprošnji dr. Bleiweisovi izročil je „Slovenski Matici“ „Nebeške komedije“ (Divina commedia) Dante Alighieri-a prvi oddelek: Paklo, po originalu poslovenil Jovan Koseski, natisnjen I—IV. spev pa XXXIV. v „Letopisu“ 1877 str. 235—250. Predgovor je spisal dr. Jan. Bleiweis sam, kteri je priljubljenega pesnika iskreno spoštoval in s čudovito odločnostjo branil proti raznim sopernikom, v „Matici“ in v „Novicah“, ter zahteval, naj se na vsak način

dve nemški pesni Koseskega natisnete l. 1881 v „Letopisu“, v kterem je po božji osodi natisnjeno bilo tudi njegove — dr. Bleiweisove — smrti žalostno oznanilo.

Da je Vodnikova „Iliria oživljena“ in „Iliria zveličana“ mati Koseskovi: „Slovenija cesarju Ferdinandu l. 1844“, kdo ne vé? — Ko bi bil J. Vesel Koseski zložil samo to, ali pesen „Kdo je mar?“ — bila bi mu v našem slovstvu slava gotova.

Koseski je enak bistroidnemu orlu, kteremu je osoda krepke perute podarila, da se v jasne višave vzdigne in bližnji sosed vse oživljajočega solnca iz njegovih žarkov moč srka, ktera ga učí modrost, da jo v krpskih glasovih spet učí in oznanuje. Ker so veličastne reči večidel predmeti njegovih pesem, bi smeli Koseskega pesnika resnosti in veličastnosti imenovati. — Tako je pisal Fr. Malavašič v „Novicah“ l. 1847. To je ponavljal ranjki dr. J. Bleiweis malo da ne v vseh tečajih svojih „Novic“, in v istini je tudi Koseski v vseh svojih poezijah držal se glasila: Vse za vero, dom in cesarja!

„Pregledali smo v kratkem delovanje moža, ki se je od prve svoje mladosti do visoke starosti neprenehljivo trudil za svojo domovino, piše prof. Fr. Wiesthaler v kritično-estetični razpravi (Progr. Gymnas. Marburg l. 1874), kjer razkazuje tudi njegove pomanjkljivosti in napake, kterih ni prost tudi najsposobnejši pesnik, ter konečno živo opominja slovensko mladino, izvrstna dela tega našega pesnika — J. V. Koseskega — marljivo prebirati; ona človeka tolažijo v žalostnih, zabavajo v veselih dneh, ona mu bistrijo pamet, krepijo duha in blažijo srce. — Pripoveduje se o Aleksandru Vélíkem, da je Homerja tako marljivo čital, da ga je vedno seboj nosil in celo po noči imel pod svojo blazino. Enako bi bilo želeti, da bi tudi vsak slovenski dijak Koseskega imel v svoji knjigarnici, še bolj pa, da bi se ravnal po njegovih ukih, njegovih nasvetih; takih sinov bi se slovenska domovina ne imela sramovati, taki sinovi bi bili njen ponos, njena čast.“

In res, če nam znači Vodnika njegovo geslo:

„Naj pesen umetna,
Naj merjena bo;
Nikdar ni prietna,
Ak žali vuho;“

če nam zaznamenuje Prešernove poezije glasilo:

„Sim dolgo upal in se bal,
Slovo sim upu, strahu dal;
Serce je prazno, srečno ni,
Nazaj si up in strah želi;“

kaže nam najbolje Koseskega po priljubljenem nemškem pesniku poslovenjena glasilka:

„Černiti seer je vaju svet, kar sije,
Podreti v prah visoko mu je mar;
Pa se ne boj! Še sere veliko bije,
Ki vneta so za svit in čisto stvar.
Zijavni terg življenje v kvantah gubi,
Blagejši duh podobe višji ljubi.“

(Div. Orlean.)

Državni zbor.

Z Dunaja, 26. marca.

Budgetna obravnava.

(Petnajsti dan.)

Pri proračunu pravnega ministerstva sta danes govorila o centralnem ali poglobitnem vodstvu česki poslanec Vašaty, pa Dunajski odvetnik Jacques. Prvi je opisoval in grajal sodnijske razmere na Češkem, ki so našim slovenskim precej enake, drugi pa sploh misli, da naše pravne razmere najbolj pozná, in da mora pri vsaki priliki o njih govoriti. Med drugim je Vašaty govoril o slabih prestavah nemških pisem v česki jezik in o najvišji sodnji na Dunaji, do ktere mora giniti zaupanje, ker v enakih zadevah dela nasprotno rabsodbe.

Poročevalec Lienbacher je ostro zavračal českega govornika, češ, da so za prestave nastavljeni posebni prestavljavci, ki jih nadzorujejo sodniki sami, da so pa najboljše prestave dostikrat pomanjkljive, ne samo pri sodnijah, ampak tudi drugod. Levičarji so Lienbacherju živahno pritrjevali in dobro! klicali, ko je omenjal, da bi mogel človek obupati nad pravičnostjo sploh, ako bi dvomil nad pravicoljubnostjo najvišje sodnije. Pri posameznih točkah vpisani so še nekateri govorniki, kakor Bartolini, Keil in Dalmatinec Bulat, vendar pa bo pravno ministerstvo skoraj rešeno. Vse potrebščine za pravno ministerstvo znašajo 20,898.570 gold. Med temi je 500.300 gold. za najvišjo sodnijo, 16,905.270 gold. za druge sodnijske urade, 460.000 gold. pa za osnovo novih zemljiščnih knjig.

Na vrsto pridejo danes še: najvišji računski urad s potrebščino 153.000 gold., pokojninski zaklad s 15,547.250 gold., podpore in nagrade za deželne zaklade in občine z 242.000 gold., za železnice, ceste in brodarstvo 13,493.010 gold., za deželno-zemljiščne zaklade 3,259.000 gold., med temi 175.000 podpore in 79.000 5obrestnega posojila za zemljiščno-odvezni zaklad kranjski.

Obresti državnega dolga znašajo 115,152.470 gold., katerih plačuje Ogerska 30,165.735 gold., naša polovica pa z ažižo vred 85,507.814 gold. Poplačati pa bode letos državnega dolga 11,974.831 gld.; za vrvanje Donave se bode potrebovalo 600.235 gold., za upravo državnega dolga 988.510 gold.

Ko to poročilo sklepam, je ura dve popoldne; gospod predsednik misli, da bomo že v tej seji končali obravnavo tudi v tretjem branji in da ne bo treba večerne seje, ker so vpisani še samo trije govorniki, med njimi grof Margheri, ki bode govoril o dolenjski železnici. Natančneje poročilo o njegovem govoru, ali pa stenografični zapisnik Vam pošljem pozneje.

Govor poslanca dr. Viteziča v državnem zboru 14. marca o žalostnem položaji isterskem.

(Dalje.)

Pri teh volitvah vdeležili so se državni organi nezaslišanih nepravilnosti in nepostavnosti, kateri imajo vsled svoje službe vendar nalogo na to paziti, da se postave spolnujejo. Okrajni glavar je popolnoma pozabil na svoje delikatno stališče, da se ne sme ne na eno, ne na drugo stran nagibati, ter je sam za kandidata nastopil (Čujte! na desni) v tem okraji. Vse mogoče se je storilo, da bi bila ta kandidatura zmagala. Priredjenega mu okrajnega komisarja, ki je iz Laškega tje kaj došel, je odposlal na volišče za vladnega zastopnika. Najprej moral je voditi volitve v Vrbniku na otoku Veglia, kamor je došlo 60 prvotnih volilcev. Od teh je 47 za slovansko in 13 za laško stranko glasovalo. On pa s tem rezultatom ni bil zadovoljen, je toraj rekše da ni še večine, volitve zavrgel in nove zaukazal. (Veliki nemir.)

Predsednik (zvoni): Prosim nekoliko več miru, da bom slišal o čem gospod poslanec govori. (Živahna veselost.)

Poslanec dr. Vitezič: Ležeče mi je na tem, da pri oknu venkaj ne govorim (nadaljajoč). Naročil je toraj nove volitve. Pri razmeri 47 k 13 je trdil, da ni še večine. (Posmeh.)

Le posmehujte se, gospôda moja, tako se v Avstriji ustavni zakoni spolnujejo (dobro! dobro! na desni). Naročil je toraj drugo volitev; pri drugi volitvi bilo jih je zopet 47 za slovansko in le 3 za laško stranko. S tem še ni bil zadovoljen in je

tretjo volitev zaukazal. (Čujte! na desni.) Pri tretji volitvi bilo jih je zopet 47 glasov za slovansko stranko, laška je vjela le še en sam glas — drugi so jo pobrisali. Dalje ni mogel in moral je toraj priznati in proglasiti, da je volitev veljavna in resnična. Izvod volitev ga je pa v tako slabo voljo pripravil, da je iz same hudomušnosti bodočega doktorja prava zapreti dal (čujte! na desni) samo za to, ker je iz samega veselja nad dobljeno zmago zavpil: „Živio cesar! Živili Hrvati!“ (Čujte! čujte! na desni. — Poslanec Raič: Taka je prostost v Avstriji!) Ravno tako dal je zapreti tudi nekega družega volilca iz podobnega vzroka temu. Proti nekemu duhovniku obnašal se je pri tej priložnosti tako neotesano, da ga je ta pred sodnijo na odgovor tirjal. Sedaj se je pa škof vmes vtikati jel in ubog duhovnik moral je od tožbe odstopiti. (Poslanec dr. Trojan: Ali je okrajni komisar še ondi?) Da, še je ondi! (Poslanec Raič: dobro ohranjen!) Na papirji so ga sicer prestavili, v resnici je pa še ondi ostal.

Gospôda moja, če tudi se je o tem čudnem postopanju oblastnijam odmah brzojavilo, so vendar tega okrajnega komisarja, ki je pritepen Lah, še v Beško — tudi na otoku Veglia, poslali, da bi ondi vodil volitve. Po prvotnih načelih vsake volilne postave je čisto naravno, da se mora volitev javno vršiti. Ali ni res? Jaz tako mislim. Pri nas pa te navade ne poznajo. Volilo se je čisto tajno. Bili so navzoči gospod okrajni komisar, kterega sem poprej omenil, občinski predstojnik in občinski tajnik iz Beške, in pa občinski predstojnik Verbniški, o kterih je znano, da so pristaši okrajnega glavarja, za kojega volitev jim je šlo. Tega poslednjega občinskega predstojnika vzeli so iz Vrbnika s saboj v Beško, da bi kar tako med saboj stvar napravili. (Čujte! čujte! na desni.) V to družbo sklicali so volilce družega za drugem, ter zahtevali od njega, naj oddá ondi svoj glas, potem so ga pa zopet odpuštili. Drug za drugim so prihajali in odhajali, gospodje so pa delali z oddanimi glasovi, kar se jim je poljubilo.

Volilci so se pa zunaj med sabo prešteli in pokazalo se je, da imajo veliko večino. Ko so oni gospodje nekako tri ure že skupaj sedeli, proglasili so, da je laška stranka zmagala. Kdo je zamogel kontrolirati? Tega nihče ne vé! (Tako je! na desni.) Na enak tajni način volilo se je na Krku, kajti to je pri nas sedaj že običaj. Mislim, da se v ustavni državi ni še nikdar kaj enacega prigodilo, da se namreč volitve tajno in brez kontrole vrše. Na ta načini se vé, da vsa ustava ni nič, kakor blišč. Na Vegliji, kjer so pod vodstvom nekega drugega vladnega komisarja ravno takrat volili, zmagala je vendar slovanska večina. Dotični akti poslali so se v Lošinj k okrajnemu glavarju, ki je bil sam za kandidata. Ker ga niso volili, je volitev ovrigel in novo razpisal. (Čujte! čujte! na desni. — Poslanec Raič: To je pravica v Avstriji!)

Navzlic tako očitnega razžaljenja vložila je večina na volišče došlih volilcev protest na cesarsko namestništvo z vprašanjem, kako li misli cesarski namestnik žaljeno narodno čut potolažiti. Toda tudi na ta protest ni bilo nikakega odgovora in v Trstu je bila „Naša Sloga“ zasežena, ker je prinesla odprto pismo na cesarskega namestnika gledé očitnih krivic, ki so se godile. Omeniti mi je še, da je bila 20. junija druga volitev. Prva je bila 14. junija na otoku Veglia, ktero je pa okrajni glavar zavrgel in 20. junija drugo zaukazal.

Pri tej drugi volitvi se je pač videlo, da ne kaže, da bi se javno vršila. Volilo se je tajno in volitev izpadla je na korist okrajnega glavarja.

Še nekaj posebnega se je ondi zgodilo in sicer, da so volilci iz mest kot volilni možje za kmetske občine nastopili in se voliti dali, in tudi volili. Jaz mislim, da je to proti določbam državnih temeljnih postav, da se mestni volilci volitev po kmetskih občinah vdeležujejo. Kaj tacega se pa ni le enkrat zgodilo, temveč večkrat in se je tudi dovolilo. Lahko bi še znamenito število takih nepravilnosti naštel. Ali mi boste odpustili, ako si še usojam vas za potrpežljivost prositi, (Le nadaljajte! na desni.) toda nepravilnosti, ki so se ondi godile, si človek težko predočevati zamore. Zaradi tega mi boste že odpustili, ako Vas dalje časa v tem oziru zadržujem. Mislim, da sem krivico, s katero so pri teh volitvah politični uradniki postopali, zadostno osvetil in dokazal.

Proti tej volitvi vložilo se je pet protestov na deželni zastop. Na protest kmečkih občin na otoku

Veglia podpisalo se je 149 volilcev, prosim da ne pozabite števila, od ravno tistih volilcev, ki so pri volitvah na 14. in 20. junija oddajali svoje glasove.

Po poročilu deželnega odbora sešlo se je pa k tem volitvam 278 volilcev; toraj je bila teh 149 volilcev večina in vendar se ni na vložen protest nihče oziral! (Čujte! na desni.)

Skoraj da ni verjeti, da bi deželni zbor na tako čuden način sklepane volitve potrdil. Ali je mar to po ustanovnih načelih? v ustavnem duhu? Ako bi se bile take nerodnosti godile v kakem deželnem zboru, kjer imajo Slovani večino, bi bil taisti deželni zbor že zdavno razpuščen. Ako se pa vlada že tako energičnih sredstev noče posluževati, mislim, da je vendar njena najsvetejša dolžnost, da spravi vse one, ki so takošne nerodnosti zakrivili, v pretakavo, ter naj tiste, ki bodo za krivične spoznani in spoznani morajo biti brez dvoma, kliče na odgovor. Tako zahteva pravica, tako razžaljena pravna čast Slovanov, kateri ne marajo, da bi se smatrali za brezpravna bitja. Ministerstvu so se oni dogodki javili, tako po raznih telegramih, kakor tudi po nadrobno razloženi pritožbi petero isterskih poslancev, ki so odposlali nalašč za to svojo deputacijo tje gori. Njegova ekscelenca gospod prvi minister se je pri neki priložnosti v tej visoki zbornici izrazil, da bode ojstro gledal na to, da bodo njemu podložni organi zvesto spolnjevali postave. Ako se mi bodo navedli določni dogodki, kjer so se uradniki samovoljno pregrešili nad postavami ali pa so jih po svoje obračali, tirjal bodem vselej zaradi tega odgovor od njih. No, tukaj je dogodkov več, ko zadosti. Uradniki pa, ki so se nad postavami pregrešili, jako mirno na svojih mestih sedé in Hrvate še dalje preganjajo. (Čujte! na desni.) V Beški, kjer je Slovanom sovražna stranka na krmilu, se občinske volitve še sedaj niso razpisale, če tudi bi se moralo že pred letom in dnevom to zgoditi. Vlagali so se v tem smislu protesti na okrajnega glavarja, na cesarsko namestništvo celó, toda do sedaj vse zastoj. Le toliko še rečemo, da je ravno sedaj tudi tak protest pri ministerstvu in nadjam se, da se bo konečno vendar le uslišal.

(Konec prih.)

Mestni odbor Ljubljanski pa c. kr. deželna vlada.

G. vrednik! Po raznih listih bilo je že veliko hrupa o prepiru med c. kr. deželno vlado in mestnim odborom Ljubljanskim, ki je v seji dne 18. t. m. sklenil, da se tržni red predloži deželni vladi še enkrat v potrjenje le v slovenskem jeziku, in da se imajo storiti vsi zakoniti koraki za obvarovanje pravic mestnega zbora kot faktorja, ki ima edini odločevati o uradnem jeziku mestnega magistrata, ako bi visoka vlada ne hotela rešiti samo v slovenskem jeziku predloženega tržnega reda.

Dovolite mi toraj, da tudi jaz v Vašem cenjenem listu o tej zadevi spregovorim ter jo denem na rešeto, da bomo videli, ktera stranka ima bolj prav, ali mestni odbor, ali deželna vlada. Kot nepristranski vnanji opazovalec nimam nikakoršnih presodkov za eno ali drugo stranko, in svoje sklepe opiram le na poročilo finančnega odseka, objavljeno v 66. številki „Slov. Naroda“.

V tem poročilu finančni odsek trdi, da vlada ni imela pravice zaukazovati, da naj se ji tržni red in klavnični načrt predložita tudi v nemškem jeziku, ker je le mestni zbor faktor, kateri ima odločevati o vradnem jeziku mestnega magistrata.

Dalje se sklicuje na § 70 obrtnega reda, kateri tudi ne daje deželni vladi pravice določevati, v katerem jeziku se ji ima tržni red v pregled in odobrenje predložiti.

Obe trditvi ste resnični; samo mestni zbor odločuje uradni jezik mestnega magistrata, in tudi obrtni red v tem oziru vladi ne daje nobene pravice. Vprašanje pa je, ali je reč, za katero gre, edino le uradna zadeva mestnega magistrata, in je bilo prav na njo obračati § 70 obrtnega reda? Mestni odbor misli, da, meni se pa dozdeva, da ne. Mestni odbor smatra ves akt kot eno celoto, kot eno samo pismo, ki ga v svojem uradnem, toraj slovenskem jeziku predloži vladi. Jaz pa ta akt ločim v tri dele: 1. Pismo mestnega magistrata, s katerim vladi naznanja, da ji pošlje v pregled in potrjenje tržni in klavnični red; 2. tržni red; 3. klavnični red. Ti

trije deli se morajo vsak za-se presojevati, da bomo videli, v čem imata mestni zbor in deželna vlada prav, in v čem ne.

Mestni magistrat je imel prav, da je pismo do c. kr. vlade sestavil v slovenskem jeziku, ker ima mestni zbor odločevati uradni jezik svojih uradov, in je vlada po temeljnih postavah zavezana sprejemati tudi čisto slovenske dopise. Mestni zbor bi se bil moral toraj odločno ustavljati, ako bi bila vlada od njega zahtevala, da mora to pismo poleg slovenskega biti tudi nemški, ker bi s tem res dejansko priznal, da so v Ljubljani edino slovenske vloge neopravičene. Toda vlada, kolikor je razvidno iz odsekovnega poročila, tega ni zahtevala, ampak je le tirjala, da se ji morata tržni red in klavnični načrt predložiti tudi v nemškem jeziku. In ta zahteva se nam zdi gledé tržnega reda po postavi opravičena. Mestni zbor se sicer sklicuje na obrtno postavo, češ, da § 70 obrtnega reda vladi ne daje nobene pravice določevati, v katerem jeziku se naj ji predloži tržni red v pregled in potrjenje. Toda, ko bi se ta zadeva res tudi samo po obrtni postavi imela razsojevati, bi se politični deželni oblasti ne mogla po vsaki ceni odreči opravičenost njene zahteve, ker sme po tem jako splošnjem paragrafu tržnim redom toliko časa zadrževati potrjenje, dokler se ne spolnejo od nje stavljeni pogoji. Toda po mojem mnenju se ta zadeva nima presojevati po obrtnem redu, ampak po neki drugi postavi. Obrtni red velja o tržnih redih sploh; v Ljubljani pa ni šlo za splošnji tržni red, ampak, kakor omenja poročilo odsekovo, za načrt tržnega reda za živinske sejme. Za take tržne rede pa velja postava za odvrnitev živinske kuge z dne 29. febr. 1880 št. 35 D. Z., ki v § 9 v 5. oddelku določuje: „Tržni red za živinske sejme določuje politična deželna gosposka, za živinske sejme posebne veljave pa ministri notranjih zadev, kupčijstva in poljedelstva, po zaslišanju dotičnih občin.“ (Die Marktordnung für Viehmärkte ist von der politischen Landesbehörde, bei Viehmärkten hervorragender Bedeutung von den Ministern des Innern, des Handels und des Ackerbaues nach Vernehmung der betreffenden Gemeinden zu erlassen. Gesetz vom 29. Februar 1880 Nr. 35. R. G. Bl. § 9, Alinea 5.)

Tržni red za živinske sejme toraj ni notranja uradna zadeva mestnega magistrata ali mestnega odbora, ampak je dodatek k postavi z dne 29. februarja 1880. Ta dodatek se je prepustil ukazni oblasti deželnih vlad, oziroma ministerstva samega*), ker zaradi različnih razmer po različnih krajih, na ktere se je treba v tržnih redih ozirati, ni bilo mogoče tržnih redov samih v postavo sprejeti. Tržni redi spadajo toraj v delokrog deželne vlade in imajo postavno veljavo; oni so, kakor sem omenjal, nekak dodatek k prej imenovani postavi in morajo biti zaradi tega sestavljeni v istem jeziku, kakor postava sama, ker z njo vred pri tožbah ali prepirih uradom služijo za podlago njihovih razsodb. Tega pa nihče, tudi mestni zbor Ljubljanski ne more tajiti, da se pri nas vse postave, državne in deželne, razglašajo v obeh jezicih, slovenskem in nemškem, ne da bi se kdo nad tem spodtikal. Dosledno je bilo toraj, da je deželna vlada tudi tržni red za živinski sejm Ljubljanski, kot dodatek k postavi z dne 29. februarja 1880, zahtevala v obeh jezicih, slovenskem in nemškem.

Vprašanje pa je, ali je bil mestni odbor zavezan preskrbeti prestavo tržnega reda ali ne?

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. marca.

Notranje dežele.

Zakaj so *levičarji* spravo s Čehi in z drugimi Slovani od Taaffejevega odstopa odvisno storili, je iz Taaffejevega programa razvidno. Ko je grof Taaffe pred petimi leti razdžano in opustošeno državno gospodarstvo v roke vzel, zasadil je vrh svojega kabineta prapor, na katerem je bila zapisana sprava med narodi in enakopravnost. Prizadeval si je grof Taaffe mnogo, tega mu ne more

*) Ravno te dni je minister notranjih zadev z ministrom kupčijstva in poljedelstva sestavil tržni red za Dunajski živinski sejm, in ga razglasil v „Wiener Zeitung“ 25. t. m. Vredn.

niče operekati, in je tudi marsikaj dosegel, namreč v državno-gospodarskem oziru s svojim kabinetom; v narodnostnem oziru je pa večidel vse le pri dobri volji in pri brezvspešnih poskusih ostalo. Da se mu poslednji niso posrečili je deloma sam kriv, ker pri nastopu svojega ministerstva ni skrbel za to, da bi bil raz načelniških mest po raznih ministerstvih odpravil sovražne mu in prejšnji Auerspergovi Slovane na steno pritiskajoči vladi iz cele duše vdane načelnike; da bi bil nadomestil cesarske namestnike po kraljevinah, grofijah in vojvodinjah z možmi svojega programa, da bi bil prestavil predsednike deželnih nadsodnij in sodnij; da bi bil imenoval druge, namenom sedanje vlade prijazne in se z njimi strinjajoče deželne šolske nadzornike; gotovo, ves drugačen velikanski uspeh bi bil imel. Kaj pomaga še tako resna in dobra volja ministrova, če mu pa podredjeni organi njegovi nasprotno delajo. Da je temu res tako, vemo iz lastne skušnjje, kar se tiče sodnijskega poslovanja po slovenskih sodnijah pod Wasserjevim poveljništvom; nam je znano iz Vitezicevega govora, kar se tiče političnega življenja po Istri, ki je pod Pretisovem opravištvom. K temu, se vé, da so levičarji veliko pripomogli. Ko so spoznali, da bi se Taaffeju znalo posrečiti, med narodi mir narediti, so se prestrašili: „Tega pa ne“, zagнали so vrisč med saboj in ga širili med ljudstvom. Vse, kar hočete, le tega ne, da bi se potem reklo, da je Taaffe to dognal, da je sedanja vlada Avstriji primerna. Če ostanemo trdovratni, mislila bo morda celó krona sama, da Taaffe vendar le ni mož, ki bi Avstriji zopet na konja pomagal in ga bo odstranila? Tako nekako so levičarji med saboj vganili in po tem tudi delovali in nagajali. Grof Taaffe ima pa še vedno zdatno in jako vtrjeno večino v državnem zboru, ktera ga še ne bo tako hitro zapustila. Z resno voljo bi toraj zamogel Taaffe še zmirom svoj program izršiti. Da bi levičarji vpili in šuntali, je gotovo, pa to tudi zdaj delajo; večina državnega zbora bi ga pa gotovo še krepkeje podpirala; ljudstva bi bila zadovoljna in hvaležna in to gotovo tudi krona, večega in boljšega uspeha kakor tudi večje plače za svoje delovanje si pa nobeden minister ne more želeči ter tudi ne doseči.

Levica v državnem zboru je zato skrbi, da je ondi več ko zadosti prepira. Neki se je za brezvspešni prepir kmetom že odveč zazdel, ter so se zbrali in napisali peticijo, v kateri spominjajo državni zbor, naj se poprime resnega dela in naj nikari ne mlati prazne slame, za ktero levičarji vedno skrbé, da je nikdar ne zmanjka. Škoda, da „Politika“ ne pové odkod je ta peticija v državni zbor došla, ki je imela 8000 podpisov.

Na Dunaji živeči Čehi najeli so poseben vlak, ki jih je v zlato Prago peljal v gledišče. Bilo jih je 683 oseb, ki so v nedeljo popoldne po cesar Franc Josipovi železnici tjakaj prišli; Pražani so jih navdušeno in veličastno sprejeli. Drug gledišni vlak iz Dunaja v Prago peljal se bo zopet meseca maja.

Nemški cesar je obhajal nedavno svoj 87. rojstni dan. Ob tej priliki spominjali so se svojega prijatelja in zaveznika tudi na Dunaji v cesarskem gradu. Cesar Franc Jožef napil je na zdravje cesarja Viljema rekoč: „Pijem na zdravje svojega milega prijatelja, njegovega veličanstva cesarja Viljema, da bi ga Bog še mnogo let ohranil“. Dostojanstveniki, ki so bili pri dvornem obedu navzoči, nosili so vsi pruske uniforme in odlikovanja nemške države.

Dalmatinski cesarski namestnik general Jovanović vrnil se je zopet na svoje mesto v Zadar, ko se je več časa na Dunaji in tudi pri cesarji mudil. „Narodni list“ vpraša se nekako zvedavo, kaj li je namestnik-general iz Dunaja v gubah svojega plajšča skritega prinesel. Vladi prijazni „Il Dalmato“ pa na to odgovarja rekoč, da se je general Jovanović povrnil z instrukcijami, ktere bo kmalo vsa dežela na svojo korist čutila. Eno je tukaj gotovo in to je, da se je nadjati, če Dalmatincem po Jovanovičevem povratu morda tudi ne pojde boljše, slabše menda se jim tudi že več ne more goditi. Na bolje se jim bo pa še le tedaj obrnilo, kadar bo cesarski namestnik spremenil svojo okolico, t. j. svoje sovetovalce in načelnike s takimi, kojim so razmere po deželi popolnoma znane in ki tudi ondošnji narod poznajo po bistvu njegovem in ne le iz uradnih poročil, ktera na Zadarsko namestništvo posamična glavarstva pošiljajo. Prva naloga takih mož bila bi toraj skrb, da se zopet vpelje v opravištvu hrvaški jezik ne pa nemški ali laški, kajti narod v Dalmaciji je vseskozi hrvaški; Nemcev ondi ni, Lahov pa čisto malo.

V Reki so razobesili umazano perilo v ondašnji bolnišnici. Oskrbnik je bil dr. Čeligoj, ktere ga je župan Ciotta nagovarjal k nepoštenosti, čemur se je Čeligoj vstavil. Ko nekega dne ta zbolil, in nekaj časa doma ostane, župan njegovega namestnika pregovori, da vknjiži neko izdano svoto 4000 goldinarjev, če tudi se jih je v resnici le 700 izdalo. Čeligoj o tem zvé in župana Tiszi ojavi. Iz Budapešte prideta dva višja računska uradnika in bolnišnične račune pregledata. Sedaj se pokaže, da ne manjka nič več kakor 38.000 goldinarjev. Župana je ta zadeva tako vjezila, da je pri Tiszi proti Čeligoju, kteri je vse to na dan zvlekel, toliko dosegel, da so ga iz službe spodili. Ta korak je pa Tisza potem že sam obžaloval in je predlagal naj se Čeligoju odmeri pristojna pokojnina. Čeligoj pa pred vsem zahteva rehabilitacijo in popolno izpla-

čanje zastale plače, ktera že sedaj 32.178 goldinarjev znaša. Kakšen bo v tej zadevi konec in kaj bo še vse na dan prišlo, ne more še zdaj nihče soditi.

Da so *Madjari* in *Prusi* še vedno dobri prijatelji, dokazal nam je nedavno madjarski poslanec Csanády v ogerskem državnem zboru. V poslaniški zbornici ni imel ravno kaj boljšega dela ter se je toraj polotil političnega prestroja Evrope. Po njegovih mislih morala bi se Avstrija, kakor je to stran Litave vsa priklopiti Nemčiji, ktera bi z deželami vred morala tudi ves državni dolg prevzeti, k Avstriji onostran Litave, to je, k Ogerski naj bi se pa priklopila vsa Poljska država. Misel je že sama po sebi tako bedasta, da jo pač ni treba zavračati, vendar je pa predsednik poslanske zbornice svojo dolžnost storil, ter govornika opozoril na to, da naj vendar pomisli, da je njegova domovina s tesnejimi postavnimi vezmi vezana na državo, ktere se on kar meni nič tebi nič znebiti hoče!

Vnanje države.

Švicarska vlada jela je z socijalisti resno postopati, in je iz Berna že vse njihove kolovodje pregnala, ter s tem dokazala, da tudi ona socijalistov nima več za politične prestopnike, kterim bi smela še dalje gostoljubno streho dajati, temveč za čisto navadne in surove hudodelce, ki so nakanili pod političnim plaščem socijalizma najgrozovitneja hudodelstva doprinašati; na veliko srečo so jim pa vse evropejske vlade zadosti zgodaj njih nakane spregledale in jim bodo po mogočnosti vso štrno zmedle po mednarodni koncentraciji policajnih organov vseh dežel. Kakor se iz Londona poroča, je taka koncentracija ali mednarodna zveza policajnih organov že zagotovljena. V Londonu napravlja se oddelek tajne policije, ki bo štel 50 članov so-stavljenih iz posamičnih držav skoraj celega olikanega sveta. Dvanajst teh organov za javno varnost bo Angležev, pa osem Ircev in Amerikanov drugi se bodo razdelili na Rusijo, Francosko, Nemško, Avstrijo, Laško, Španjsko in Kanado. Jenkinson, dosedanji podtajnik kriminalne policije na Irskem, vzel je sestavo tega najnovejšega mednarodnega zavoda v roke.

V Kijevu na Ruskem prijeli so več anarhistov, med kterimi pravijo, da je bil tudi Sudejkinov morilec Degajev. Anarhisti so se branili za žive in mrtve in so enega redarjev tudi hudo poškodovali z revolverjem.

Iz Afrike. Osman Digma je Mahdiju sporočil, da naj se dvigne z vso svojo močjo preko Chartuma proti Suakimu. Samega Osmana namreč pa njegova družal zapušača, kakor podgane potaplajočo se ladijo. Mahdijeve družali vtaborile so se pa ono stran Chartuma mestu ravno nasproti. Gordon je nekaj nameraval sprijeti se z njimi, pa se je menda skesal, kajti nima zadosti vojakov. Zarad tega poslal mu je pa rajši nekaj več pozivov, ktere je pa Osman Digma menda prebral, potem si je pa čibuk z njimi zapalil. Če tudi so ga Angleži že dvakrat nasekali, se vendar on za to prav nič ne zmeni, in bo še naprej svojo srečo poskušal. Pregovor pa pravi: „do tretjega gré rado“.

Izvirni dopisi.

Od Ljublanice, 22. marca. Lep dan je bil v god sv. Jožefa. Potrebno in dobro mi bo, si mislim, da enkrat grem svoje prijatelje obiskat. In res! Na železnico sedem in postrežljivi hlapon me je srečno in mirno stresel iz svoje omare. In kje? Naj povem, da ta moja postaja leži ob Savi, in da more čez Savo, kdor hoče v tisti kraj, kamor sem bil jaz namenjen. Ondi Savine bregove veže močan lesen most; čez tega mora človek peš ali pa tudi z vozom, ako ima ondi kje kakega dobrega prijatelja ali pa dovolj drobiža na razpolaganje; čez Savo plavati pa ni prav varno. Jaz grem peš; in ko pridem do mitnice, kjer se pobira določena mostnina, ogledam ondi novo tablico in na njej zabilježen cenilnik za ondotno mostnino; in čujte! Samo v nemški besedi se ondi bere cena ondotne mostovine. „A! — zdihnem, — z nemškutarskim duhom še vedno napajaš se tudi „LI TI?“ — „JA!“ mi zadoni po ušesih, ko stopim onkraj mosta v nam in tudi po svetu po nekem človeku dobro in dovolj znano Litijo. Vidiš bralec! tukaj me je stresel hlapon; pa tudi most čez Savo se je tresel in tresel sem se ž njim tudi jaz, stopaje po njem. Zakaj neki se trese močni most? Gotovo zaradi teže, ako nese dobro naložen voz; ali če se v njega zaganjajo močni valovi naše slavne Save; isto tudi zaradi tega napisa, pa jaz ne vem; naj si pa misli vsak sam kar si hoče. To pa vem, da tisti, ki tu gotovino plačujejo, so tako v ogromnem številu, da na vsakega Nemca pride saj 99 Slovencev in ti vsi niso slovenskega napisa vredni!? Še eno vem, pa bolj prijetno. Iz Litije jo krenem tudi proti Šmartnemu. Med drugimi nas srečujejo

tudi šolarji; in čujte! Eden za drugim, vsi brez razločka nas pozdravljajo s „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ ali z „dober dan!“ in se odkrivajo. Se vé, da sem jaz zadovoljno poslušal take pozdrave in hvaležno odzdravljal malim, pa poštenim slovenskim šolarčkom; in sem sklepal od obnašanja šolarjev na njihove učeničke. Samo ob sebi se umeva, da si učitelji, duhovni in svetovni, ravno s takimi dejanji pišejo svoja spričevala, ne pa samo s svojimi suhoparnimi katalogi, v kterega se zapiše, kar ljubo. In Šmartensko učiteljsko osobstvo, kaplan in učitelji, so si pri meni in gotovo pri vsakemu s tako otročjo odgojo zapisali najčastniše spričevalo. Čast, komur čast!

Take misli so me spremljale nazaj peljaje se, in ko bom zopet kam stopil, bom pa še kaj si ogledal in Vam poročal.

Iz Mariborske okolice, 26. marca. (Še enkrat o ravnopravnosti Slovencev na Štajarskem.) Bojazen, ki sem jo na koncu zadnjega dopisa izjavil, da bom namreč morebiti kmalu moral preklicati veselo poročilo, ki smo ga po dr. Schmidererjevem govoru v državnem zboru izvedeli, češ, Slovenci že imajo na spodnjem Štajarskem popolno enakopravnost, se je le prehitro vresničila. Pri nas še je namreč v resnici vse tako, kakor je bilo poprej in kakor iz narodnega stališča verno poroča visokemu ministerstvu izročena spomenica. Ravno to različno stališče, od kterega te razmere sodimo Slovenci in od kterega jih sodi dr. Schmiderer in njegovi tovarši, je krivo, da o tem tako različno sodimo mi in liberalni Nemci. Nemška liberalna stranka namreč misli, da je za nas tako, kakor je bilo in je še zdaj, ravno vse prav, in mi bi morali s temi razmerami čisto zadovoljni biti. Zato pravijo, če se mi pritožujemo, da se nam krivica godi, da to ni res, in da mi s takimi pritožbami le mir kalimo, ljudstvo šuntamo in nemštvo zatiramo.

Če pa celó z neovrgljivimi fakti dokažemo, da imamo vendar mi prav, kričijo o denunciranju ali ovadustvu, in dr. Schmiderer je celó spomenico izvolil imenovati golo denunciacijo. Kadar tožimo, da se naš jezik v šolah prezira, odgovarjajo nam, da naš jezik ni še sposoben in zadosti razvit za šole, čeravno oni o njem niti pojma nimajo; in kadar zahtevamo slovenske šole, kličejo: Kje pa imate šolske knjige, dasiravno sami dobro vedó, da bi nespametno bilo šolske knjige pisati, dokler nimamo šol. Pri vino- in sadjerejski šoli v Mariboru si vendar ne upajo trditi, da bi tudi v tej stroki naš jezik bil nesposoben, zato pa trdijo, ker provizorični ravnatelj in viničar nekoliko slovenski govorita, da je že cela šola in ves poduk v tej šoli slovenski, dasiravno še pri nobeni skušnji nismo ne ene slovenske besede slišali. Gledé uradnikov mislijo, da je za nje čisto zadosti, če le slovenski nekoliko razumijo; če pa kateri govoriti ali celo pisariti zna, tisti pa že velja za panslavista ali vsaj razširjevalca slovenizma, kakor pravi dr. Schmiderer. Ker imajo dr. Schmiderer in njegovi tovarši take nazore o slovenski ravnopravnosti, zato se ne moremo čuditi, če trdijo, da Slovenci že imajo ravnopravnost. Navzeli so se pa teh krivih nazorov iz svojih listov „Tagespost“, „Marburger Ztg.“ in „Deutsche Wacht“, ki vedno v tem smislu pišejo in v svoji strasti celó tako daleč grejo, da Slovincem vse pravice na Štajarskem odrekajo in trdijo, da slovensko ljudstvo na Štajarskem sploh nima nikakoršnih želj po kakošni spremembi, ampak le nekteri slavohlepni prvaki gojijo take želje o ravnopravnosti zoper voljo ljudstva ter kalijo občni mir in zadovoljnost na Štajarskem. Dokler se bodo taki nazori o slovenski ravnopravnosti razširjali v liberalnih nemških listih in v merodajnih nemških krogih zagovarjali, do tačas pač ne moremo upati, da bi se prava dejanska ravnopravnost na Štajarskem izpeljati mogla. Slovenci bodo se morali še dalje pritoževati, in se pri vsaki priložnosti za svoje pravice potegovati s trdno nado, da se bodo enkrat v Avstriji vsi narodi enaka bremena pa tudi enake pravice. Bržkone bode še do tačas po Dravi dosti vode odteklo, pa zavoljo tega ne bomo obupali, kajti pravica naposled vendar vselej zmaga.

Domače novice.

(Pogreb J. Koseskega) bode jutri popoldne. Čuje se, da „Slovenska Matica“, ktere častni ud

je ranjki pesnik bil, „Dramatično društvo“ in „Ljubljanska Čitalnica“ pošljejo vence svoje morebiti s posebno deputacijo k pogrebu.

(Park pod Tivoli) se bo podaljšal na desno stran proti Koslerjevemu gradu. Delavci so že delo pričeli. Sploh se mora pa to javno priznati, da odkar je mestni odbor naš, se „biser Ljubljanski“ — Tivoli goji in od leta do leta polepšava, da je veselje tja gori zahajati. Saj ga pa tudi ni kmalo kraja ki bi v tolišni meri za vsacega nekaj imel, kakor imaš ravno pod Tivoli. Ako te veselje cvetice, pridriži nogo spredaj v parku in od veselja ti bo duša v telesu ukala, toliko lepega in okusno uredjenega boš ondi našel; ako imaš polna ušesa mestnega hrupa, takoj za gradom vabi te v tihem in hladnem gozdu prilično postavljena klop na oddušek. Če se te poloti huda žeja, takoj na desni ali na levi, od ktere strani že ravno prideš, žubori ti čvrsta studenčnica, za bolj razvajene goste toči se pa tudi ne daleč od ondot — sveže pivo. Z eno besedo, Tivoli je kraj, kamor se Ljubljana skoraj tri četrti leta z radostjo zateka in magistrat ima popolnoma prav, ako na primerno olepšavo tega nad vse priljubljenega nam kraja vso svojo pozornost obrača.

(Po Reseljevi cesti), ki od mesarskega mosta na kolodvor drži, zasadil se bode drevored iz lip. Reseljeva cesta bo v teku polstoletja ena najlepših cest v Ljubljani, kajti ne bodo je tiste stare bajte iz prejšnjega stoletja kazile, kakoršnih se toliko okoli sv. Florijana na dolenski cesti nahaja. Nadjati se je, da kdor bo ondi pozidal, da se bo postavil, kakor se za novonarejeno cesto spodobi. Začetek je dober, kajti novo učiteljsiše, ki se ondi zida, bo po vsem svojega namena vredna zgradba.

Razne reči.

— Dobrotljivo srce našega presvitlega cesarja pokazalo se je v čisti luči ob smrti njegovega starega služabnika Kundrata. Ko so cesarju javili poslednjo uro zvestega služabnika, podal se je takoj k njegovi smrtni postelji. Do solza ginen obrnil se je cesar odhajajoč k Kundratovi družini, rekoč: „Žgubili ste očeta, ki Vam je nenaestlji, jaz pa najzvestejšega služabnika, ki mi ga tudi nihče ne bo nadomestil. Naročil bom svoji kabinetni pisarni, da bo skrbela na moje stroške za dostojen pogreb ranjcega; tudi bom skrbel za nepreskrbljeni dve hčerki in Kundratova družina ostane do svoje smrti v mojem gradu. Solze srčne zahvale udrle so se iz oči vseh navzočih, na cesarjevem lici se je pa tudi zasvetil biser iz usmiljenega očesa.

— Prekop panamske ožine v osrednji Ameriki se nadaljuje s tremi stroji, ki vsak mesec po 20 dni delajo. Vsak dan se 3000 do 5000 kubičnih metrov zemlje izkoplje. L. 1888 bodo neki gotovi z njim. S tem bo parnikom, ki se pečajo s svetovno trgovino, zopet velikanska pot okoli vse južne Amerike prihranjena, če bodo hoteli iz Atlantika na Veliko morje ali pa narobe plavati. Kar je Sueški prekop za brodovje, ki hoče iz Atlantika ali pa Srednjega morja v Indiški ocean, to bo panamski prekop v svetovnem prometu za pomorsko vožnjo amerikansko iz iztoka na zapad.

Telegrami.

Dunaj, 27. marca. „Fremdenblatt“ je zvedel, da se v tukajšnjih merodajnih krogih nič ne ve, da bi Rusija res predlagala razrušitev pogodbe o morski ožini.

Washington, 27. marca. Sargent poslanec ameriškkih združenih držav je iz Berolina prestavljen v Petrograd. Z Bismarkom se nista mogla.

Kristijanija, 26. marca. Državni svetnik Bahke je obsojen na izgubo svoje ministerske službe.

Tuji.

25. marca.

Pri **Malič:** Sokhor, e. k. podpolkovnik, z Dunaja. — V. pl. Broschek, z Dunaja. — Schütz, Schreier, Hochstätter, Kieschka, Schmidler in Kneppfmacher, kupei, z Dunaja. — Rudolf Wek, kupč. potovalec, iz Solingena. — Vitez Kaltenegger, iz Radolice.

Pri **Stonu:** Baron Lenk, e. k. general-major, iz Grada. Kitzberger, e. k. nadporočnik, iz Grada. — Eisler, Friedenheim in Blitz, kupei, z Dunaja. — Oskar pl. Ves, zasebnik, iz Trsta. — Karl Racher, zasebnik, iz Serajeva. — Jakob Mrak, župnik, iz Železnikov.

Pri **Tavčarji:** Bened. Gautsch, ravnatelj, iz Monakova. — A. pl. Wieninger, velikoposestnik, iz Krive vrbe.

Pri **Južnem kolodvoru:** Avgust Keller, pivovar, iz Metza. — Viljem Böhm, agent, iz Grada. — Avgust Morini, zasebnik, iz Maribora. — Adolf Fogel, zasebnik, iz Belaka.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 53 gl., Rio 56, St. Domingo 60, Portorico 92, biserna 104, Cejlon 82—120, Java 67, Mokka 106—114.

Sladkor po 25—33 gl.

Dišave: poper 84.50 gl., žbice 67—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 13, iz Smirne 20, rozine 12, pomoranče 3, limone 2.50 za vsak zabo, rožiči 4.50, mandeljni 85.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 44, angleško 34.50, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60 zajče sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriškanski 68, indiški 44.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 62, ogerska 65, špeh 60.

Zito: pšenica ruska 10.40—11.—, laška 10.50, koruza 7.25, rž 7.50, oves 7, fižol 11—15, grah 10—15, riž laški 15.50, indiški 11.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

26. marca.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 90	kr
Sreberna	80	90
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	80
Papirna renta, davka prosta	95	35
Ogerska zlata renta 6%	122	20
" " 4%	91	95
" " papirna renta 5%	88	65
Kreditne akcije	160 gl. 326	—
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 117	75
" avstr.-ogerske banke	843	—
" Länderbanke	113	—
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	579	—
" državne železnice	316	60
" Tramway-društva velj. 170 gl.	236	30
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123	80
4% " " " 1860	500	136
Državne srečke iz l. 1864	100	169
" " " 1864	50	169
Kreditne srečke " " 1864	100	174
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	20
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107	30
" " Ferdinandove sev.	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50
London	121	35
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	68
Francoski napoleon.	9	60 1/2
Nemške marke	59	25

Skandinavski
cirkus bolhá
je semkaj prišel.

297 naučenih človeških bolhá

se bode produciraló in predstavljalo vse mogoče gimnastične vaje in šaljive prizore čudovite umetnosti v kostimih. Več se naznani po plakatih.

(1) Z velespoštovanjem *postovodja*.

JAKOB BELEC,

klepar

v Šent-Vidu pri Ljubljani,

se slavnemu občinstvu in preč. duhovščini priporočam za izdelovanje vseh kleparskih del.

V zalogi imam **cerkvene svetilnice** ali stalnice v različnih slogih, z belimi ali barvanimi šipami in po raznih cenah. Dvoje svetilnic iz kositarja, olepšane z medenino, veljá 10, 12, 14, 18 gold.; iz medenine po 20, 24, 30, 32, 35, 40, 45, 50 gl.; iz tompaka 46, 52, 60 gl. in z lepo barvanimi palicami za svetilnice, ki imajo razne cene.

Izdelujem **svečnike** za pod križeva pota, **pušice** za pobiranje miloščine po cerkvah; mnogovrstna močna in lepa **štedilna železna ognjišča** (Sparherde) vse železne in tudi vzdane z bakrenimi kotli. Močna, lepa in umetna **železna vrata** za cerkve in pokopališča, **ograje** za krstna kamna, kakor vsakovrstna v **kleparski, ključarski, kovino tiskarski in kovaški strok** spadajoča dela.

Prevzamem vsakovrstna **kleparska in ključarska stavbene dela**, izdelovanje **pravilnih strelovodov** po najnovejšem načinu, **barvanje zvonikov** in streh itd.

Vsako delo bode pri meni zanesljivo dobro izdelano in kolikor mogoče po nizki ceni. (5)